

REGIONALISM NOW

OPONENTNÍ POSUDEK K DIPLOMOVÉ PRÁCI

MIKULÁŠE VALDMANA

Zadání a cíle

Diplomant si téma svého diplomního projektu volí a definuje sám. Ve své v absolventské práci se vrací do své rodné obce/vesnice a vytyčuje si pravděpodobně až příliš velký úkol: *"vyhledání zjednodušených principů použitelných při návrzích rozvoje transformačních územích na severočeském venkově."*

V průběhu zpracovávání diplomu dochází k reflexi a odklonění od původního cíle - vytvoření katalogu typových domů na základě regionální specifikace. Svou pozornost zaměří na principy, na základě kterých by bylo možné navrhovat parcelaci pro rozvojové ambice venkovských obcí v severozápadních Čechách.

Tři obce - analýza a návrh

Svou motivaci autor uvozuje vymezením se vůči necitlivě zpracovaným plánovaným záměrům ve třech konkrétních obcích. Vůči těmto záměrům autor předkládá svá variantní řešení, přičemž důsledně dodržuje konkrétní řešené území. Nejsem si jistý, zda bylo správné rozhodnutí držet návrh jen v rámci vymezených lokalit developerů, pokud má autor ambici stanovit principy obecné, a nikoliv konkrétní.

Nerozumím postupům a metodice. Autor rozebírá *"kostru obce"*, ale přitom popisuje spíše historický vývoj. Na jakémisi problémovém schématu se mísí *"problémové body"* s *"místopisem"*, ale kvality a hodnoty stávající struktury se nedozvídáme ani v plánech (tak stručných, že jsou spíše schémata) ani v textu. Mapování veřejného prostoru je *"odbyto"* banálním schématem bez jediného popisu, metriky, či zhodnocení, nikde žádná fotografie či náznak terénního *"vychozeného"* průzkumu.

Dále práce sice vypočítává zastavěnost pozemku, vůbec ale nebere na zřetel zastavěnost v rámci celé obce. Nemyslím si, že pouhým matematickým zprůměrováním ploch stávajících stavebních pozemků je možné dojít k ideální plošné jednotce parcely, kterou pak autor jednoduše replikuje v rámci konkrétního řešeného území. Navíc ještě nedůsledně, když např. kritizuje developera, že navrhuje pozemky příliš velké, průměrně 2500 m². Sám se ale k ideální ploše 1450 m², také nepřibližuje, když navrhuje pozemky o průměrné ploše 1000 m², a vytváří tak strukturu hustotou bližší spíše příměstské satelitní periferii. Co morfologie původních parcel, jejich vztah k celku/k centru, k otevřené krajině, k terénu, atd.?

Není jasné, na co svými návrhy autor navazuje. Proč nově navržené struktury orientuje *"do sebe"* a vytváří pro ně vlastní lokální centra? To, že v řešených územích navrhuje struktury, jejichž hustota, orientace a složitost nemá v dané obci obdoby, nikde nevysvětluje, jediným letným odůvodněním je návaznost na stávající cesty.

Proč urbanistické návrhy vůbec neřeší objemové řešení, které kromě vertikálních parametrů vlastní zástavby zásadně ovlivňuje i konkrétní terénní morfologie? V některých schématech jsou sice zakresleny vrstevnice, ale nové struktury parcel na ně nijak nereagují.

Všechny tyto otázky kladu proto, že textová ani grafická část na ně nedávají odpovědi. Krátké dílčí komentáře vyznívají velmi zjednodušeně a v kombinaci se schématickými a málo prokreslenými situačními plány působí příliš povrchně.

Zásadně mi ale chybí kvalitní úvaha o zasazení venkovské obce do krajiny. Vazby mezi intravilánem a extravilánem, kvalita a charakter těchto rozhraní. Vztahy vystavěného k terénní morfologii, návazně k potokům a významným vegetačním prvkům. Vegetací, ať už uvnitř nebo vně obce, se diplomová práce nevěnuje vůbec.

Pokud jsou návrhy v prvních dvou lokalitách až příliš zjednodušené, návrh v případě třetím - obec Nížebohy – nedává bohužel smysl žádný. Jedná se o nápravu záměru vystavět novou obec na zelené louce. Zde se autor nedrží nastavené struktury předchozích dvou návrhů, nevysvětluje ani smysl a podstatu naznačených kroků. Není jasné, co je koncepční schéma a co návrh konkrétní cesty.

A ačkoliv je předkládaný záměr developera hodný tvrdé kritiky od samé své podstaty, z hlediska popisu textového i grafického je paradoxně srozumitelnější než všechny tři návrhy, se kterými přichází autor sám.

Poslední kapitola "principy" by měla být s ohledem na zadání a cíle z úvodu vrcholem celého diplomního projektu. Výsledkem jsou ale jen jakési tři minimální slogany na téma *měřítko, prostupnost, doplnění* doprovázené stejně minimálními, a bohužel nic neříkajícími schémata.

Závěr

V celé diplomové práci nenacházím souvislý autorský text, který by jasně stanovil problém; vysvětlil užívané termíny (např. rozvoj vs. transformace); pojmenoval, jak Autor interpretuje hodnoty a specifika právě severočeské vesnice, kterou se zabývá; a konečně odůvodnění samotného návrhu s následnou definicí vlastních principů. Až příliš často se v práci objevují termíny jako: *charakteristická podoba obce, charakteristické měřítko, charakteristický dům*, aniž by byly dále rozvedeny nebo odkazovaly na jiné existující práce. Jako by Autor předpokládal, že těmito termíny všichni rozumíme. Myslím si, že opak je pravdou a určitá "ztracenost v překladu" těchto pojmů je symptomem současného vývoje venkovských obcí i zásadním problémem této práce.

Můžeme vědět JAK navrhovat (severočeskou) vesnici, když nevíme JAK ji číst? Nechám na vedoucím práce a komisi, aby posoudila, zda je vůbec možné práci Mikuláše Valdmana přijmout. Neznám detaily průběhu práce, zadání ani vliv vedoucího. Pokud má ale práce v zadání vytknuto téma hledání "zjednodušujících principů", obávám se, že se posunula od zjednodušení k mechanickému postupu, pozbývajícimu hlubší odpracovanou architektonickou úvahu.

Bude-li práce přijata a já musím navrhnout známku, tak s důrazem na výše zmíněné navrhuji E.

V Březině 5.6.2022

Matěj Šebek